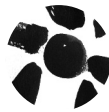

Hitzaurre gisa

Belen Uranga

Soziolinguistika Klusterra

b.uranga@soziolinguistika.eus

BAT aldizkariaren 105. zenbaki honetan HAUSNARTU Soziolinguistika Lehiaketaren X. edizioan (2017) irabazle izan diren hiru lanak argitaratu dira. Horiez gain, Argitalpen Batzordeak egoki ikusi du lehiaketan parte hartu duten beste bi lan ere argitaratzea, zenbaki monografiko hau osatuz.

HAUSNARTU lehiaketari eskainitako aleetan, aldizkarian ohikoa dena baino artikulua luzexeagoak publikatzen dira, hain zuzen, lehiaketa horretan jasotako ikerketen gaineko informazioa sakonagoa izan dadin. Aurten, ordea, bada beste bereizgarri bat ere, izan ere, urte berean

bi zenbaki eskaini dizkiogu lehiaketari, helburu zehatz batekin: lehiaketa egiten den urte berean lanak publiko egitea. Horrela, 2017ko lehiaketako lanak urte bereko BAT aldizkariaren azken zenbakian eskainiko dira.

Lehiaketaren **lehen saria Urko Ikardo** euskara teknikariak jaso du **“Ikastoletako guraso erdaldunak eta euskararen jarraipena Lapurdiko kostaldean”** izeneko lanarengatik. Ikergaia gaur egungo euskal soziolinguistikarentzat oso berezia den lurraldean kokatzen da, bai geografiari dagokionean eta, baita, edukiari dagokionean ere.

Jakinakoa da azken urteetan euskal soziolinguistika esparruko ikerketa nagusiak Euskal Herriko Hego aldean garatu direla, mugaz bi aldeetako arrakala eremu horretan ere gero eta zabalagoa eginenez. Neurri batean urlergarria den fenomeno izanik ere hori (batean eta bestean euskal soziolinguistikaren finantzazio

publikoak duen pisua kontuan hartuta), asko eskertzen da ikertzaileek Iparraldeko ikerketan sakontzeko ahalegina egitea. Baina, batez ere, gaiak du gaurkotasun handia: testuinguru ez lagungarrietan, euskara hitz egiten ez duten gurasoek euren seme-alabak immersio ere duetan eskolatzeko arrazoiak ezagutzea eta aztertzea. Lurralde osoaren ikuspegitik ikerketa sakonik egin ez baldin bada ere gai horretan, lehendik badira hurbilketa oso interesgarriak, hiztun berrien gaiarekin lotutakoak EAEn, edo haurren sozializazioaren inguruan Nafarroan. Beraz, ikerketa honetan jasotako emaitzak arretaz hartzekoak izango dira, gaiaren konplexutasunean sakontzeko lurraldetasunaren ikuspegitik. Ongi etorri beraz, gai eta ikerketa lerro honetara.

Euskara teknikaria da, era berean, HAUSNARTU **Lehiaketaren 2. saria** jaso duen **Jon Ander Kuartango**. “**Euskararen Ofizialtasuna Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorrean**” izenburuak iradokitzen duen bezala, ikerketaren gaia da lurralde horretako administrazio orokorraren langile publikoen euskararen ezagutza eta erabileran eragiten duen legedia. Ez dirudi honakoa denik euskal soziolinguistika esparruan gai landuena, eta, aldiz, denen ezagutza dago ezinbestekoa dela ahalik eta modu eraginkorrean kudeatzea; dagoena ondo ezagutzea, baliabide guztiak profitatzea eta aldaketak bultzatzea. Horregatik da hain pertinentea gai hau, zehazki, hiru aztergai landuz: Euskal Autonomia Erkidegoko eta estatuko beste erkidegoetako berezko hizkuntzen gaineko legedia, EA-Eko zerbitzu-hizkuntza moduan langileen betekizunak, eta lan-hizkuntzaren esparruko ezaugarriak.

“**Euskarazko hedabideen kontsumoa Tolosaldean**” da **Garikoitz Goikoetxea** kazetariak egindako lanaren izenburua, HAUSNARTUko **3. Saria** jaso duena,

hain zuzen. Kontuan izanda eskualde horrek duela euskal hedabideen eskaintza oparoenetakoa, ikertzaileak aztertu du zein den eskaintza eta kontsumaren arteko aldea. Alegia, helburua da euskarazko hedabideen kontsumoaren argazki ahalik eta osatuena egitea, arreta berezia jarritzaz gazteengan. Helburu horrekin aztertu dira, besteak beste, paperezko hedabideen kontsumoa, irrati-entzuten, telebista-kate desberdinetako kontsumoa eta komunikabideen Internetaren erabilera.

Zenbakia osatzeko Hausnartu sarietara aurkezturiko bi lan argitaratu dira monografiko honetan. Lehenengoa da **Eneko Oiartzabalek** egindako **“Hizkuntza-erabilera neurtzeko ikuspegi berri bat”** Hondarribian egindako euskararen erabilerrari buruzko ikerketa kuantitatiboa. Ikertzaileak neurtu nahi izan du zein den zehazki, Hondarribiko 16 urte edo gehiagoko euskaldunen hizkuntza-erabilera osoa, ahozkoa zein idatzizkoa. Horretarako, denbora-banaketa mugatuaren arabera neurtu du erabilera, eta hainbat aldagairekin datuak gurutzatu (sexua, adina, lehen hizkuntza). Horrela, lan zientifikobati dagozkion urratsak jarraitu ditu (ikerketa-objektua definitu, helburuak finkatu, marko teorikoa eraiki, hipotesiak egin, eta abar), finean emaitzak eta ondo-

rioak ateratzeko. Nola den ere, lana interesgarria da, ondorio horiek eskaintzeaz gain, baduelako metodo berritzailetik ere, eta, akaso, erabilgarri izan daitekeelako beste eremu batzuetan ere. Hori da beraz, emaitza zehatzez gain benetan interesgarri agertzen dena.

Zenbakiari amaiera emateko **Leticia Garcia, Nekane Arratibelek** eta **Asier Irizarrek** egindako **“Euskararen ezagutza eta erabilera binomioa: Mondragon Unibertsitateko Humanitate eta Hezkuntza Zientzien Fakultateko 1.mailako ikasleak ulertzeko gakoak”** lana argitaratu dugu. Ikerketan, ikasle horien hizkuntza ohiturak, jarrerak eta euskararen gaineko diskurtsoak aztertu dituzte, erabileran duten eragina ezagutzeko. Ikerketa lehendik antzemandako irudikapen batetik abiatu zuten, alegia, ideia zabaldua zegoen ikasleek ezagutza maila ona izan arren, erabilera murrizta zutela. Beraz, ikerketarako metodologia kuantitatiboa eta kualitatiboa uztartuz, kale-neurketaren metodoa erabiliz, galdetegi soziodemografikoa eta eztabaida saioa eginez bildu dituzte ikerketa-datuak, aurreideia hori kontrastean jartzeko. Horrela, datu errealak biltzeaz gain, ikasleen ohituretan sakontzeko aukera izan dute, eta baita ikasleen identitatea zein den ulertzeko ere. Azkenik, identifikatu ahal izan dituzte ezagutzaren eta erabileraren arteko tartean eragina duten hainbat faktore ere.

Irakurlearen esku geratzen dira artikuluguztiak, beraz, interesgarriak izango direlakoan. •